

Kısa Öykü Yarışması Üçüncüsü
Savaş ÜNLÜ
Rumuz Yalım

KARANLIĞA KIVILCIM OLACAKSIN

Davullar vuruluyor, üflenen zurna sesleri dağların doruklarıyla sarmaş dolaş oluyordu. Dağlarda yankılanan davul zurna ezgisiyle yörenin kurdu kuşu sevince ortaklı kendiliğinden. Zurnacı coşkunun doruklarına kaptırmıştı kendini. Zurnaya üflerken yanakları patlayacakmış gibi şişiyordu, incecik yüzlü adamın. Davula öyle sert, öyle seri vuruyordu ki davulcu, davulun derisinin patlaması an meseleydi her vuruşta.

Sarı, mor, kırmızı çiçekler tüm köyü sarmıştı. Dağların yamaçlarına dek uzanıyordu tablo gibi görüntü. Doğadaki şenliğin tam zamanıydı. Görüntü, alanlarında ün yapmış birçok ressamı kışkırtacak denli canlıydı, hoştu. Yörenin esintisi bol derler. Oysa o gün çiçeklerin dansı, yerinde duramayışları sevince ortak olmak içindi. Doğa ana en büyük ressamdı. Onun elinden çıkmış tablonun coşkusu gören yok gibiydi. Herkes Muhtar'ın biricik torunu Çiçek'in mutluluğunu paylaşıyordu. Bir çiçek gibi narin, gösterişli, güzel Çiçek evleniyordu. Köyün ortak sevinci bu yüzdendi.

Muhtar, ortalıkta bir ceylan gibi süzülerek gezen torununa bakıyordu. Bakışlarındaki sevecenlik, beğeni görülmeye değerdi. Böyle güzel, alımlı bir toruna sahip olduğu için çok mutluydu. Köyde ilk aşı uygulamasını torunu Çiçek'te başlatmıştı. Köyün ilk aşı olan bebeğiydi biricik torunu. Höllük denen saçma bir uygulamayı da torununda kullanılmayıp höllüğe hayır demişti. Bunlar için nasıl da mücadele vermişti. Aylarca, yıllarca çalışıp çabalayıp köyde muhtar seçilmişti. Yapacağı ilk iş, sağlık ve eğitim işlerini düzene koymak olacaktı.

Muhtar seçilene dek aşısız, ilaçsız olarak bir ahlat fidanı gibi büyümeye bırakılan çocuklara sağlıklı yarımlar hazırladı. Boynuna bir muska bağlamakla hiçbir sorunun çözüleceği yoktu.

Köyde ilk aşı yapılan, bundan başka ilkokulu ilk bitiren kız olmuştu Çiçek. İlkokuldan sonra ortaokul, lise, eğitim enstitüsünde okuyup öğretmen olmuştu. Köyde ilk kez bir kız meslek sahibi olabilmek için mücadele etmişti. En büyük desteği dedesinden alıyordu. Çiçek, köyde ilklerin öncüsü olmuştu. İstese doktor, mühendis de olabilirdi. O şunu söylüyordu: “Öğretmen olacağım, karanlık köylerde ışığa hasret çocuklara, özellikle de kızlara eğitim öğretimi götüreceğim.” Bunları düşünürken Muhtar Halit'in gözleri sulandı. Hıçkırıkları boğazında düğümlendi. Mutluluk gözyaşlarına engel olamadı...

Köy düğünü bu, başka şeye benzemezdi. Alı morlu giysisini üzerine geçiren soluğu düğün alanında almıştı. Birbirini kesiyordu gençler, kaçamak bakışlarıyla. Koca koca kazanlar, ateşin üstünde yerini almıştı. İçlerinde et kaynatılıyor, pilav pişiriliyordu. Muhtar Halit'e de o yakışırdı.

Davul zurnanın yarattığı coşku insanları pek harekete geçirememişti. Üç beş kişi oynuyor, coşkuya ortak oluyordu. Köy halkının çoğu bakınmakla yetiniyordu. Çok istemelerine karşın bedensel engeller buna izin vermiyordu. Aksayarak, birbirine tutunarak yürüyen, hareket edenler azımsanmayacak denli çoktu. Düğün bu, coşkuya katılmak gerek, diyenler zor da olsa oyuna katılıyorlardı. Yekinerek, birine tutunarak oynayanların coşkusu da görülmeye değerdi. Muhtar Halit, ıslak gözleriyle Çiçek'e bakıyor, içinden de, torunum da yürümeyebilir, ona buna muhtaç olabilirdi, diye geçiriyordu. Ne iyi ettim de kara düşünceyi yıktım. Aşısız, ilaçsız, iğnesiz çocuk gelişir mi, diyordu. Kendinden önce bunu düşünemeyenlere kızıyordu. Büyük mücadele vermiş, aşısız çocuk bırakmamıştı. Gelen doktorları, hemşireleri, ebeleri kendi evinde konuk ederek sahip çıkmıştı. Kendi kızına sahip çıkamamış, ama torunu ve onun yaşındakileri hastalıklardan koruyacak aşılardan yapılmasına ön ayak olmuş, yanına da jandarmayı alarak hane hane dolaşmış, zorunlu aşı yaptırmıştı. Kaç

kişiyile boğaz boğaza gelmişti. Yılmamıştı. Dünyayı askerde öğrenmişti. Bölük komutanları İsmail Yüzbaşı, ona doğruları öğrenmesi için yardımcı olmuş, karanlık düşüncelerden arınmasını az çok sağlamıştı. Komutanları sayesinde dünyayı başka bir gözle görmeye başlamıştı.

Askerliği bitip de köye dönünce neler yapabilirim, köyü karanlıktan nasıl kurtarabilirim, sorusu yıllarını aldı. Köydeki kötü gidişe bir dur demek gerekti. Köyde kötü bir düzen vardı. Sağlıksız, eğitimsiz kuşakların yaşadığı köyden ne beklenebilirdi? Muhtar, ihtiyar heyeti köyün üzerine bir kara bulut gibi çöreklenmişti. Yarardan çok zararları oluyordu köye. Düşündüklerini gerçekleştirebilmesi için yönetime geçmeliydi. Bunu gerçekleştirmek yıllarını aldı. Gençlerin de yardımları, destekleriyle muhtar seçilmişti. Kafasındakileri, gerçekleştirmek istediklerini sıraya koydu. Sırasıyla hepsini gerçekleştirdi...

Muhtar Halit, yetmişinden birkaç yıl almıştı. Ben bu kadar yaptım. Benden sonra gelecekler, benim yaptıklarına yenilerini eklesinler, diyordu. Tek isteği vardı. Komutanı yaşıyorsa, -öyle insanların ölmeyeceğine inanıyordu Muhtar- onu köyüne davet edecek, tüm bunlar senin eserin, diyecekti.

Komutanın anlattığı Nasrettin Hoca fıkrası aklından hiç çıkmıyordu. Köylülerden birinin keçisinin ayağı kırılır, belki de incinir. Alır keçisini Nasrettin Hoca'ya götürür. Şunun ayağına bir okuyup üfleyiver, der. Hoca, adama okuyup üfleyelim; ama duanın içine biraz da katran katalım. Katran sürmeden duamız tek başına bir işe yaramaz, demiş. Ayağına katran sürülen keçi bir süre sonra iyileşmiş, yürümeye başlamış. Katran keçinin ayağını sağaltmış. Sürmeselerdi yürümesi olanaksızdı...

Büyük mücadelelerle doktorların, ebelerin, sağlık memurlarının köyde tutunmasını sağlamıştı. Köylülerin doktora karşı olmaları çok eskilere dayanır. 1950 seçimlerinde köy olarak o zamanki Demokrat Parti'yi desteklerler. Aradan beş altı yıl geçer. Zamanın bakanı mı, milletvekili mi ne gelir, zamanın muhtarına köyünüze sağlık ocağı yapalım, der. Köy ayaklanır, biz kendimizin doktoruyuz. Hastane de sağlık ocağı da doktor da istemeyiz. Yerin dibine batsın doktoru da sağlık ocağı da... Karımızın, kızımızın doktor tarafından soyulmasını, orasının burasının ellenmesini kabullenemeyiz, derler. Komşu köyün, Şirin köyün muhtarı, bu teklife sıcak bakar, atılır hemen. Siz sağlık ocağını bizim köye yapın, doktoru da bizim köye yollayın. Onlar nasıl olsa muskayla, üfürükle, hacıyla hocayla idare ediyorlar. Doktor bize gerek, diye tutturunca sağlık ocağı Şirin Köy'e yapılır. Doktoru, hemşiresi, ebesiyle köy sağlıklı bir biçimde yaşar... Sağlıklı kuşaklar yetişir. Yaşadıkları bu olay yıllardır alay konusu olurdu. Muhtar Halit inat etti, kavga etti, yeri geldi silahlar patladı; ama sağlık ocaklarına da kavuştular...

Bu olayı düşünürken Şirin Köyün Muhtarı Musa, karısı Zöhre'yle köyün meydanında göründü. Muhtar Halit, yaşından beklenmeyecek bir çeviklikle yerinden kalktı. Dinç görünüyordu. Saçlarına düşen aklar, siyah saçlarını kırçıla çevirmişti. Çakıra çalan gözleri bir deniz feneri gibi sürekli yanıp sönüyor, çevreye ısıltı veriyordu.

Muhtar Halit, konuğu Musa'ya dostça sarıldı. Mutlu günlerinde yalnız bırakmadıkları için konuklara teşekkür etti. Gölge bir yere geçtiler. Musa, şakacı, sözünü esirgmeden söyleyen biriydi. Oturur oturmaz laf atmaya başladı.

"Halit Muhtar, aklım almıyor yaptığını, köyünüz yıllar boyu doktora, hastaneye karşı gelsin. Sen tut, torununu doktora ver. Seni köyden kovarlar, niye böyle ters işler yapıyorsun?"

"Biz yani ben öyleyim, önce doktora, ebeye kucak açtım, köye gelmelerini sağladım. Bir yolunu bulup torunuma da doktor bir koca buldum, tavsiye ederim, sen de aynı yolu izle..."

"Yani sen diyorsun ki, torunumu sağlam bir kapıya gelin edeyim diye doktorları sevdim."

"Evet aynen öyle Sevgili Musa kardeşim..."

"Köye gelen doktoru nasıl ayarladın, anlat da bizler de aynı yolu deneyelim."

“Ben ayarlamadım, torunumun okulu tatile girince köye geldi. Bizim köyün doktoru ile tanışmış, birbirlerini beğenmişler, anlaşıyorlar... Öyle oldu anlayacağın.”

Konuşmalara sürekli gülen Zöhre Yenge de söze karıştı:

“Halit Muhtar, sen bilmez misin bizimkinin zevzekliğini, onun derdi sürekli gülsün güldürsün. Şaka yapıyor... Torunun Çiçek öğretmenle doktorun tanışmasını her zaman anlatmıyor musun bize? Bizim köyde bile konuşuyorlar, birbirlerine nasıl da yakıştıklarını söyleyip duruyorlar...”

Halit Muhtar, Musa’nın daha fazla konuşmasına izin vermedi. Hep birlikte meydana çıkıp başladılar oynamaya. Köyde kadınlar nedense pek oyuna katılmıyor, oynayanları izlemekle yetiniyorlardı. Zöhre Yenge, üç beş kadını zorla da olsa oyuna aldı. Muhtar Musa’nın düğüne gelmesiyle ortalık daha bir renklenmiş, düğün eğlencesi kıvamını bulmuştu. Halit Muhtar, oynayanlara, oynamaya çalışanlara bakıyordu belli etmeden, çakıra çalan gözleriyle. Köy halkının bedensel aksaklıkları vardı. Çoğunda çocuk felcinin izleri görülüyordu. İnsanları çocuk felci aşısına alıştırana dek neler çekmişti. Yok efendim, içinde domuz yağı varmış. Aşı olan kısır kalıyormuş. Dinen günahmış, gibi safsataları zor yıkmıştı. Aşı olan çocuklardan bir tek sakat kişi yoktu köyde. Hele sünnetçiyim diye geçinen, şimdilerde yaşı sekseni bulan köy berberine nasıl da kızıyordu. Onun yüzünden kaç erkek çocuk yanlış sünnet edilmişti kim bilir... Kendisi sayesinde bunlar yaşanmıyordu köyde... Bundan da çok mutluydu.

Sofralar kurulmuştu. Halit Muhtar, konuklarını yanına alıp masa başına geçti. Köy halkı hep birlikte düğün yemeğine kaşık sallıyordu. Musa Muhtar, gözleriyle masanın etrafında geziniyordu. Halit Muhtar, bunu anladı.

“Neye bakınıyorsun Musa?”

“İnsanlara bakıyorum Muhtar.”

“Neyine bakınıyorsun insanların?”

“Böyle bir güne, güzelliğe bir iki yudum içen yok mu?”

“Biliyorsun Musa, bizim köyün içkiyle arası yoktur.”

“Böyle mutlu günlerde insan bir iki yudum içmeli, haksız mıyım Muhtar? Hem sen bizim köye gelince içiyorsun. İçkisiz düğün olur mu hiç? Bakma içmiyoruz diyenlere, kaç kişi bilirim, gece yarıları bizim köye gelip şarap içerler. Geçmişte de doktor istemiyoruz, diye doktorları kovuyorlardı köyünüzden. Bir sağlık sorunu olunca da saklı gizli köyümüze hasta getiriyorlardı. Açık olacaksınız, açık. Gizli saklıdan bir şey çıkmaz. Zöhre! Çıkar çantadaki şarapları.”

Halit Muhtar şaşırmıştı. Ne diyeceğini bilemedi. Şaraplar açıldı. İsteyenlere şarap verildi. Düğünün şerefine, genç çiftin mutluluğu için kadehler tokuşturuldu. İçmiyorum, diyen az çıktı. Halit Muhtar’ın çekindiğini gören Musa Muhtar,

“Çekinme, çekinme. Adam gibi iç şunu. Hem şarap konusunda da söyleyeceğim bir şeyler var.”

Halit Muhtar:

“Ne söyleyeceksin Musa?”

“Onca üzüm boşa gidiyor, hayvanlara yem oluyor. Köye en kısa zamanda bir tesis kurun, şarabın geleceği parlak. Hem köy kazansın, hem de insanlar. Şaraplık üzümleri dallarında kurutuyorsunuz. Üretin ve pazarlayın. Yine içmeyen içmesin. Sevgili Halit kardeşim, senden bu konuda da öncülük yapmanı bekliyorum. Sen mücadele adamısın. Başta karşı çıkanlar olabilir. Paranın kokusunu alınca çoğu şey unutulur. Şarap üretme tesislerinden hem ülke kazansın, hem de sizler kazanın. Bir kıvılcım yak gerisi gelir...”

Bu konuşmalar sürerken Halit Muhtar’ın karısı Ayşe Yenge, heybeye doldurduğu şarapları getirip Halit Muhtar’ın önüne koydu.

Halit Muhtar:

“Bunlar nereden çıktı Ayşe?”

“Senin şarapların. Evden getirdim. Dügünde içki olmaz mı, evde tek başına içmekle olmuyor Muhtar...”

Halit Muhtar, ne diyeceğini bilemedi. Biraz bozulmuştu, belli etmemeye çalıştı. Elindeki bardaktan bir yudum daha şarap aldı. Gözlerini çok uzaklara dikti. Bölük Komutanı Yüzbaşı İsmail’in aydınlık yüzü geldi belleğine oturdu. Komutanı ne derdi sürekli: “Karanlıkta kıvılcım olabilmek önemli olan. Hayatta bunun için mücadele etmelisin Halit.”

Şarap üretme tesisleri hiç de yabana atılacak bir düşünce değildi. Bir yudum şarap daha içti. Yüzbaşı İsmail’in yüzü daha da belirginleşti. Halit Muhtar’ın yüzünde bir gülümseme yayıldı. Ne zaman komutanını anımsasa mutluluktan havalara uçardı. Ayrımında olmadan,

“Evet komutanım, önemli olan karanlıkta kıvılcım olmaktır, doğrunun yanında olacağım.” dedi.

Tüm masadakiler, ne oluyor demeye kalmadan, Muhtar Musa kadehini kaldırmıştı bile,

“Haydi gençlerin, yeni yuva kuranların şerefine!”

Rumuz: YALIM